

II

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

421. SESJA PLENARNA W DNIACH 26 — 27 PAŹDZIERNIKA 2005 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie Zielonej księgi nt. prawa spadkowego i testamentów

COM(2005) 65 końcowy

(2006/C 28/01)

Dnia 1 marca 2005 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: *Zielonej księgi nt. prawa spadkowego i testamentów*

Sekcja ds. Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 21 września 2005 r. Sprawozdawcą był **Daniel RETUREAU**.

Na 421. sesji plenarnej w dniach 26 — 27 października 2005 r. (posiedzenie z dnia 26 października) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 118 głosami, przy 2 głosach wstrzymujących się, następującą opinię:

1. Propozycje Komisji

1.1 Zgodnie z Programem Haskim (2001 r.) Komisja przedstawia Zieloną księgę o charakterze doradczym na temat prawa spadkowego i testamentów w aspekcie międzynarodowym, dotyczącą całości problematyki:

- prawa właściwego;
- jurysdykcji i wzajemnego uznawania aktów i decyzji sądowych;
- środków administracyjnych, aktów notarialnych lub administracyjnych i ich wzajemnego uznawania;
- środków upraszczających formalności na szczeblu europejskim: świadectw spadkowych i rejestracji testamentów.

1.2 Dziedziczenie transnarodowe stwarza dla spadkobierców szczególne trudności i przeszkody ze względu na różnorodność prawa rzeczowego oraz norm proceduralnych i kolizyjnych obowiązujących w poszczególnych Państwach Członkowskich.

1.3 Zielona księga proponuje zatem wziąć pod uwagę możliwość przyjęcia w Unii Europejskiej przepisów rzeczowych i przepisów regulujących jurysdykcję, prawo właściwe oraz uznawanie nie tylko decyzji sądowych, ale także decyzji i aktów administracyjnych dotyczących testamentów i dziedziczenia, również w wypadku międzynarodowego zasięgu postępowania spadkowego obejmującego kraj trzeci.

2. Ogólne uwagi Komitetu

2.1 Na szczeblu międzynarodowym zagadnienie to było przedmiotem trzech Konwencji haskich na temat spraw spadkowych i testamentów oraz jednej Konwencji w sprawie tzw. trustów:

- Konwencja o kolizji przepisów prawnych w kwestii formy rozporządzeń testamentowych (zawarta dn. 5 października 1961 r., weszła w życie dn. 5 stycznia 1964 r.) Strony: Niemcy, Austria, Belgia, Dania, Hiszpania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Luksemburg. Konwencja ta weszła w życie również w innych Państwach Członkowskich, a mianowicie w Niderlandach, Zjednoczonym Królestwie i Szwecji (ratyfikacja), Irlandii i Polsce (przystąpienie); oraz w Słowenii (następstwo prawne po Jugosławii).
- Konwencja o międzynarodowym zarządzaniu spadkami (zawarta dn. 2 października 1973 r., weszła w życie dn. 1 lipca 1993 r.) weszła w życie w niektórych Państwach Członkowskich, a mianowicie w Portugalii (ratyfikacja), Republice Słowackiej i w Republice Czeskiej (następstwo prawne po Czechosłowacji).
- Konwencja o prawie właściwym dla dziedziczenia w wyniku śmierci (zawarta dn. 1 sierpnia 1989 r.) jeszcze nie weszła w życie, ale została już ratyfikowana przez jedno Państwo Członkowskie (Niderlandy).

— Konwencja o prawie właściwym dla trustów i ich uznawania (zawarta dn. 1 lipca 1985 r., weszła w życie dn. 1 stycznia 1992 r.). Strony: Włochy, Luksemburg. Konwencja ta weszła w życie również w innych Państwach Członkowskich, np. Niderlandach i Zjednoczonym Królestwie (ratyfikacja) i Malcie (przystąpienie).

2.2 Konwencja UNIDROIT, w której dokonano ujednoczenia prawa regulującego formę testamentu międzynarodowego, została zawarta dn. 26 października 1973 r. w Waszyngtonie i weszła w życie dn. 9 lutego 1978 r. Państwa Członkowskie będące stronami tej konwencji to: Belgia, Cypr, (Czechosłowacja), Francja, (Stolica Apostolska), Włochy, Zjednoczone Królestwo, Słowenia i szereg krajów trzecich, m.in. Stany Zjednoczone i Federacja Rosyjska. Konwencja ta przewiduje międzynarodowy system rejestracji oraz jednolity formularz do realizacji tejże procedury.

2.2.1 Państwa Członkowskie będące stroną Konwencji bazylejskiej z 1972 r. dotyczącej ustanowienia systemu rejestracji testamentów, zawartej pod auspicjami Rady Europy, lecz otwartej na przystąpienie krajów trzecich, to: Belgia, Cypr, Hiszpania, Estonia, Francja, Włochy, Litwa, Luksemburg, Niderlandy i Portugalia.

2.3 Konwencje haskie dotyczą jurysdykcji i prawa właściwego, natomiast Konwencje UNIDROIT dotyczą prawa rzeczowego dla spraw posiadających wymiar międzynarodowy. Jedynie w wypadku międzynarodowych przepisów dotyczących formy testamentu i jego zapisania w rejestrze międzynarodowym obecna liczba stron ratyfikujących lub przystępujących jest wystarczająca.

2.4 Omawiana kwestia dotyczy szczególnej formy przeniesienia — w wyniku śmierci — prawa własności, które stanowi podstawowe ludzkie prawo. Unijny akt prawny w zakresie jurysdykcji, prawa właściwego i wzajemnego uznawania w odniesieniu do postępowań spadkowych o zasięgu międzynarodowym powinien przyjąć formę rozporządzenia.

2.5 W świetle złożoności tego zagadnienia cele i propozycje Komisji uznać należy za ambitne, ale również stosowne i istotne dla rynku wewnętrznego, który dotyczy wielu obywateli. Mając na celu lepszą skuteczność rozporządzenia i uniknięcie sprzeczności pomiędzy aktami prawnymi czy niespójności decyzji podjętych przez różne Państwa, należałoby objąć zakresem przepisów prawa kolizyjnego jak największą liczbę zagadnień, podporządkowując je funkcjonalnie i zasadniczo kwestiom spadkowym (np. warto uniknąć włączenia tu zagadnień podlegających głównie prawu rzeczowistemu).

2.6 Ekonomiczne znaczenie uregulowań na szczeblu wspólnotowym jest niezaprzeczalne, szczególnie w zakresie przeniesienia aktywów MŚP na terenie Europy w wyniku śmierci przedsiębiorcy w celu zapewnienia ciągłości, co stanowi kwestię istotną dla zatrudnienia i konkurencyjności w Europie.

2.7 Należy rozważyć wprowadzenie zmian prawa w pewnych krajach, gdzie przepisy zakazują zawierania umów w sprawie przyszłego spadku lub przeznaczenia części spadku na

konkretny cel, a także promowanie takich zmian na szczeblu europejskim. Zapewniłoby to lepszą harmonizację prawa materialnego i ciągłość prowadzenia przedsiębiorstw lub gospodarstw rolnych, które w przeciwnym wypadku mogłyby zostać zlikwidowane w momencie działu spadku pomiędzy kilku spadkobierców.

2.8 Ze względu na znaczne różnice między aktualnie obowiązującymi przepisami krajowymi, pomimo pewnych zmian, które ostatnio zaszyły, a także mając na uwadze ograniczoną liczbę krajów, które ratyfikowały stosowne konwencje międzynarodowe, Komitet podziela opinię Komisji, że obecnie niemożliwe byłoby opracowanie ujednoczonego prawa rzeczowego obowiązującego we wszystkich państwach Unii w zakresie międzynarodowych testamentów i spadków. Zaproponowane tematy prac i priorytety są trafne, ponieważ postępy w tej dziedzinie rozwiązałyby liczne trudności praktyczne napotykane przez spadkobierców, notariuszy, urzędy, sędziów oraz przedstawicieli zawodów prawniczych.

2.8.1 Można by rozważyć inne zagadnienia w aspekcie prawa międzynarodowego, a Państwa Członkowskie zachęcić do wzięcia ich pod uwagę w perspektywie ratyfikacji pewnych konwencji czy przystąpienia do nich (forma testamentu, prawo właściwe, testament międzynarodowy, rejestracja krajowa i międzynarodowa).

2.8.2 Prawo spadkowe i testamentowe w krajach o rzymsko-germańskim systemie prawnym charakteryzuje się już od długiego czasu przestarzałą pod wieloma względami koncepcją dziedziczenia. Uważano, że majątek „de cuius”⁽¹⁾ stanowi sposób kontynuacji jego osoby w osobach spadkobierców, obecnie natomiast prawo spadkowe w coraz większym stopniu ewoluuje w kierunku kontraktualizacji. Po Niemczech i Szwajcarii również Francja przystąpiła do reformy prawa spadkowego, która pozwoli na zwiększenie znaczenia woli spadkodawcy i spadkobierców w zakresie regulowania działu spadku, w tym na lepsze zagwarantowanie ciągłości przedsiębiorstw.

2.8.3 Z drugiej strony bardzo liberalne systemy pozwalające testatorowi na wydziedziczenie bez umotywowania niektórych ze swych potomków są w coraz większym stopniu kwestionowane, o czym świadczy rosnąca liczba sporów w tym zakresie.

2.8.4 Możliwe jest, że bez naruszania pewnych specyficznych cech historycznych i socjologicznych charakteryzujących poszczególne systemy prawne, w dłuższej perspektywie zaistnienie w Europie większa harmonizacja bądź przynajmniej większa zbieżność, ułatwiająca wykonywanie testamentów i regulowanie spadków o charakterze międzynarodowym. Proces ten mogłoby przyspieszyć stworzenie testamentu europejskiego oraz wystarczająco otwartego i liberalnego instrumentu regulującego problem prawa właściwego. Można by również rozważyć hipotezę stworzenia wspólnotowych przepisów rzeczowych w kontekście przyjęcia „*professio juris*”⁽²⁾ jako alternatywy wobec stosowania prawa właściwego jednego lub wielu krajów.

⁽¹⁾ Osoba, której dana sprawa dotyczy (osoba zmarła).

⁽²⁾ Wybór przez spadkodawcę prawa właściwego dla jego spadku.

2.9 Komitet zauważa, że źródło inspiracji stanowi rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dn. 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji, uznawania i wykonywania decyzji w sprawach małżeńskich, a także w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000. W szczególności art. 21 ust. 3 i art. 46 rozporządzenia 2201/2003 stanowią istotne źródło i stwarzają co najmniej precedens w dziedzinie prawa rodzinnego, pomagając tym samym w określeniu treści niektórych z zaproponowanych przepisów ustawodawczych. ⁽³⁾

2.10 Komitet z zadowoleniem przyjmuje zatem Zieloną księgę i uważa poruszone w niej kwestie za fundamentalne i niecierpiące zwłoki. EKES dołoży starań, by znaleźć odpowiedź na postawione pytania, mając na uwadze interes i potrzeby obywateli europejskich oraz ich rosnącą mobilność, jak również znaczne migracje ludności, które miały już miejsce w przeszłości.

2.11 Stosownym byłoby zacząć od kwestii, w zakresie których stworzono już precedens w prawie europejskim i międzynarodowym, czyli od formy testamentów, międzynarodowej jurysdykcji i rozstrzygania kolizji przepisów prawnych w dziedzinie prawa właściwego, rejestrowania testamentów, a także od wzajemnego uznawania decyzji organów sądowych i innych właściwych organów oraz jednolitego poświadczania (tzw. apostille).

2.12 Komitet uważa, że bardziej pożądanym jest system jednolity (jednolite prawo spadkowe i jednolita dyscyplina odnośnie do dziedzicznej masy spadkowej), niż rozproszenie przepisów spadkowych. Jednakże, ze względów praktycznych, w pewnych przypadkach, zwłaszcza w stosunku do nieruchomości i określonych ruchomości (statki, samoloty, aktywa handlowe/firmy handlowe) znajdujących się za granicą należy przyjąć wyjątki od tej zasady.

2.13 Niektóre zagadnienia, takie jak umowy w sprawie przyszłego spadku czy trusty, pozostają w kompetencji krajowej ⁽⁴⁾, inne jednak, jak uznawanie bez exequatur spornych albo niespornych orzeczeń sądowych w postępowaniach spadkowych, pozostała właściwość, uznawanie decyzji i dokumentów wydanych przez publiczne lub niepubliczne organy pozasądowe oraz rejestracja w krajowych księgach wieczystych w oparciu o europejskie świadectwo spadkowe powinny stać się częścią przewidywanych przepisów europejskich.

3. Uwagi dotyczące konkretnych zagadnień poruszonych w Zielonej księdze

3.1 Rozporządzenie podobne do wyżej wspomnianego rozporządzenia Rady nr 2201/2003, lecz stosujące się do spadków, nie wystarczyłoby do rozwiązania problemów, które stwarza dziedziczenie transnarodowe. W zasadzie większość spraw spadkowych nie ma charakteru spornego, należy więc również rozwiązać problemy powstające w wypadku braku jakiegokolwiek sporu. Co więcej, w niektórych krajach lub w pewnych wypadkach interwencja sędziego jest czasami konieczna w celu rozstrzygnięcia spraw niespornych.

⁽³⁾ Dz.U. L 338 z 23.12.2003 r.

⁽⁴⁾ Trusty spadkowe nie są uznawane w wielu krajach Europy kontynentalnej; niektóre kraje uznają zachowki i ponowne szacowanie wartości wcześniejszej darowizny w dziale masy spadkowej (fr. *rappart des donations*) za element porządku publicznego. Sprzyja to zresztą stosowaniu strategii mających na celu obchodzenie prawa spadkowego, zwłaszcza w odniesieniu do budynków znajdujących się na terytorium tych krajów.

3.2 Instrument wspólnotowy powinien z pewnością regulować problemy wspomniane wcześniej związane z ustalaniem właściwego sądu oraz z uznawaniem decyzji sądowych, należałoby jednak uwzględnić również możliwość rozstrzygnięcia takich zagadnień jak:

— dziedziczenie testamentowe: warunki ważności testamentu (forma i treść, zdolność testowania, ograniczenia autonomii woli spadkodawcy), zachowki, dziedziczenie nietypowe, umowy w sprawie przyszłego spadku (dozwolone bądź zabronione), zachowki, trusty spadkowe, status spadkobiercy.

— dziedziczenie *ab intestato* i dziedziczenie testamentowe: status spadkobiercy, części spadku, przepisy rządzące wspólnością majątku spadkowego, likwidacją i działem spadku itp.

— oprócz uznawania decyzji sądowych (i ewentualnych wyjątków wynikających z porządku publicznego), uznawanie dokumentów pozasądowych związanych z rozstrzygnięciem niespornych spraw spadkowych: testamentów, aktów notarialnych i innych dokumentów administracyjnych lub międzynarodowej kompetencji odpowiednich urzędników państwowych i przedstawicieli zawodów prawniczych.

— w odniesieniu do łączników, które należy zastosować w kwestii wyboru jurysdykcji, pewien stopień elastyczności wydaje się konieczny, by zapewnić zarówno ich zgodność z prawem, którego zastosowanie leżało w intencji testatora, jak i ewentualnie z prawem, którego zastosowania mogliby prawowicie oczekiwać spadkobiercy (obywatelstwo testatora, miejsce stałego zamieszkania, zgonu, sporządzenia i złożenia testamentu, miejsce, gdzie znajduje się znaczna część majątku itp.).

3.3 Komitet popiera wspólnotowy program haski, ponieważ przewiduje on stworzenie „europejskiego świadectwa spadkowego” i systemu rejestracji testamentów. Państwa Członkowskie będą musiały wyznaczyć organy uprawnione do wydawania takich świadectw i ustanowić centralne rejestry krajowe, jeżeli takowe jeszcze nie istnieją. Należy stworzyć centralny rejestr unijny (europejski w znaczeniu Rady Europy, jeśli Państwa Członkowskie, które jeszcze nie ratyfikowały konwencji bazylejskiej, zostałyby poproszone o zrobienie tego), a do informacji w nim zawartych powinni mieć dostęp sędziowie, notariusze i inni urzędnicy upoważnieni na mocy krajowego prawa właściwego (przynajmniej tak, by móc sprawdzić — na podstawie nazwiska spadkodawcy i daty jego urodzenia — w jakim Państwie Członkowskim bądź ewentualnie kraju trzecim, w jakim dniu i w obecności jakich organów złożono testament, w celu wystąpienia z prośbą o kopię od wyżej wspomnianego organu władzy krajowej).

3.3.1 Europejski system rejestracji musi w każdym razie być zgodny z systemem ustanowionym w Konwencji bazylejskiej i w Konwencji waszyngtońskiej, ponieważ kilka Państw Członkowskich jest już stroną tych konwencji, a projekt prawodawstwa wspólnotowego dotyczyć będzie także spadków, w które zaangażowany jest kraj trzeci.

3.4 Po uznaniu statusu spadkobiercy oraz przeprowadzeniu likwidacji i działu spadku, formalności administracyjne powinny zostać jak najbardziej uproszczone. Komitet opowiada się za obustronnym uznawaniem aktów i dokumentów wydawanych przez urzędników, uznanych przez prawo miejscowe oraz za bezpośrednią rejestracją w księdze wieczystej (lub w uprawnionych organach w celu dokonania rejestracji praw do nieruchomości) prawa do własności, a także jakichkolwiek służebności, hipotek bądź ewentualnych podziałów, które mogą obciążać dany majątek zgodnie z właściwym prawem krajowym.

3.5 Komitet pragnie zwrócić uwagę Komisji na problemy fiskalne, które mogą dotyczyć spadkobierców majątku znajdującego się w dwóch bądź więcej krajach. Należy uniknąć ewentualnych problemów wynikających z podwójnego opodatkowania całości bądź części majątku, które w wypadku niektórych spadków mogłoby oznaczać de facto konfiskatę lub mogłoby stworzyć nierówności między spadkobiercami w zależności od natury dóbr im przyznanych. Należy przeprowadzić bilans w zakresie przepisów podatkowych właściwych dla spadków międzynarodowych w Państwach Członkowskich w celu wskazania tych spośród nich, które usiłują nakładać podatek na dobra i aktywa położone poza ich terytorium, porównania stawek i opracowania sprawiedliwych rozwiązań, które mogłyby zostać przedłożone danym Państwu. Ewentualnie Komisja mogłaby zaproponować Państwom Członkowskim wzór specjalnej konwencji w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w odniesieniu do spadków międzynarodowych.

3.6 Czy należy opracować „testament europejski” w oparciu o zawarty w Konwencji waszyngtońskiej model „testamentu międzynarodowego” i czy oprócz jego rejestracji europejskiej w formie przewidzianej przez Konwencję bazylejską należy również zaplanować rejestrację międzynarodową? Mogłoby to zachęcić więcej krajów do ratyfikacji Konwencji waszyngtońskiej i bazylejskiej oraz dać większe gwarancje spadkobiercom międzynarodowym, nie tylko w Państwach Członkowskich, ale również w krajach trzecich. Komitet proponuje Komisji taki kierunek pracy, ponieważ Państwa Członkowskie znają już te konwencje ze względu na to, że albo je ratyfikowały, albo też ich urzędnicy publiczni i sędziowie zetknęli się już z testamentami lub rejestracjami podlegającymi tym systemom prawnym.

3.7 Jeżeli koncepcja ta zostałaby wcielona w życie, testament europejski zostałby przyjęty w swej formie przez wszystkie krajowe systemy prawne. Prawo europejskie nie powinno bowiem pozwalać na to, by proste zagadnienia związane z formą podważyły powszechnie uznaną zasadę poszanowania woli testatora (*favor testamenti*) w granicach dozwolonych przez prawo właściwe.

3.8 Konieczne staje się opracowanie odrębnego wspólnotowego aktu prawnego, aby prawo to stosowało się do wszystkich przypadków spraw spadkowych dotyczących dwóch czy większej liczby Państw Członkowskich lub nawet krajów trzecich, łącznie z krajami stronami konwencji międzynarodowych, w celu zagwarantowania stosowania prawa wspólnotowego we wszystkich okolicznościach („specjalne prawo” unijne miałyby pierwszeństwo przed prawem międzynarodowym).

4. Inne poruszone zagadnienia

4.1 Zielona księga zawiera 39 głównych pytań podzielonych na pod-pytania. EKES nie podejmie na tym wstępnym etapie próby udzielenia odpowiedzi na wszystkie z zadanych pod-pytań, lecz proponuje, by Komisja skonsultowała się indywidualnie z organizacjami przedstawicielskimi zawodów prawniczych, których dotyczy każdy z tematów poruszonych w Zielonej Księdze.

4.2 Komitet ograniczy się do zaproponowania odpowiedzi na pytania, które jego zdaniem mają szczególną wagę. Ogólnym przyjętym kierunkiem będzie zgodność z Konwencjami haską, bazylejską i waszyngtońską tak, by przepisy europejskie były w jak największym stopniu zharmonizowane w perspektywie osiągnięcia przyszłego konsensusu prawnego, który byłby do przyjęcia przez jak największą liczbę Państw Członkowskich oraz krajów trzecich.

4.3 Należy zachować przynajmniej czynniki łączące przewidziane przez Konwencję haską z 1961 r. w sprawie kolizji przepisów prawnych związanych z formą rozporządzeń testamentowych, ponieważ są one wystarczająco zróżnicowane, co umożliwia w większości przypadków uzasadnienie właściwości prawa, pod rządami którego sporządzono testament.

4.4 Zgodnie z logiką niedawno przeprowadzonych bądź obecnie przeprowadzanych w Europie kontynentalnej reform szczególną ochroną powinni zostać objęci spadkobiercy pozbawieni zdolności prawnej (niepełnoletni lub dorośli) bądź spadkobiercy głęboko upośledzeni, jeżeli możliwości rozszerzenia zastosowania kontraktów w zakresie spadków bądź wybór prawa właściwego dokonany przez spadkobierców miałyby prowadzić do zmiany systemu zachowków lub stworzenia nierówności między spadkobiercami. Większa swoboda dla testatora lub spadkobierców nie powinna podważać przepisów gwarantujących tej grupie spadkobierców największą ochronę w jakimkolwiek z praw właściwych (patrz pytanie 5 i 10 Zielonej Księgi).

4.5 Działania w zakresie zarządzania spadkiem podejmowane przez jednego ze spadkobierców lub jego pełnomocnika w kraju, w którym nie trzeba wyznaczać zarządcy masy spadkowej, nie powinny być uznawane za dorozumianą zgodę na przyjęcie spadku bez dobrodziejstwa inwentarza.

4.6 Należy rozważyć możliwość przyjęcia spadku przez spadkobierców w granicach długu ciążącego na spuściźnie, jak również umowy spadkobierców czy kontraktu spadkowego przewidujących nierówny podział w uzasadnionych celach (dalsze prowadzenie gospodarstwa czy przedsiębiorstwa, korzystniejsze warunki dziedziczenia dla spadkobiercy nieposiadającego zdolności prawnej bądź upośledzonego) oraz równy podział spadku między dzieci z różnych związków lub spoza związku małżeńskiego, o ile prawo właściwe nie przewiduje równouprawnienia w tym zakresie, lub też zrzeczenie się przez spadkobiercę na rzecz swych potomków, zważywszy na podniesienie się średniej długości życia.

4.7 Słusznym byłoby też zezwolić testatorowi, w ściśle ograniczonych ramach, na wybór prawa właściwego dla jego spadku, np. między prawem państwa, którego posiada obywatelstwo (lub jednego z państw, których obywatelstwo posiada) a prawem kraju będącego jego miejscem zamieszkania.

4.8 Komitet uważa wreszcie, że należy kontynuować i rozwijać doskonale prowadzone prace porównawcze podjęte przez Komisję, regularnie aktualizować informacje o nich na stronie internetowej Wspólnoty, jak również tłumaczyć je na wystarczającą ilość języków, by zapewnić ich ogólną przydatność dla przedstawicieli zawodów prawniczych, urzędników publicznych, administratorów i sędziów zajmujących się spadkami międzynarodowymi. Informacje te powinny być ujęte w taki sposób, by podsumowania poszczególnych rozdziałów pozwalały na zrozumienie ogólnych zasad przez obywateli

europejskich pragnących sporządzić testament o zasięgu międzynarodowym lub przez ich spadkobierców.

4.9 Komitet oczekuje z zainteresowaniem wyników konsultacji prowadzonych obecnie lub w przyszłości przez Komisję. Ma on nadzieję, że przekazane mu zostaną ogólne kierunki i konkretne propozycje prawodawcze w celu wydania opinii i zamierza szczegółowo przestudiować te dokumenty, gdyż uznaje, że testamenty i dziedziczenie są zagadnieniami o podstawowym znaczeniu dla obywateli europejskich. Nie można zawieść ich oczekiwań na inicjatywę unijną mającą na celu uproszczenie formalności oraz większe bezpieczeństwo prawne i podatkowe, jak również szybsze rozstrzyganie spraw spadkowych o charakterze międzynarodowym zarówno jeśli chodzi o osoby prywatne, jak i przedsiębiorstwa, gospodarstwa rolne i inne rodzaje działalności gospodarczej, których ciągłość właściciele pragnęliby zapewnić po swym zgonie.

Bruksela, 26 października 2005 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anne-Marie SIGMUND

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie sytuacji i perspektyw tradycyjnych źródeł energii — węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego w przyszłej kombinacji źródeł energii

(2006/C 28/02)

W dniu 10 lutego 2005 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, zgodnie z art. 29 ust. 2 regulaminu wewnętrznego, postanowił sporządzić opinię w sprawie sytuacji i perspektyw tradycyjnych źródeł energii — węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego — w przyszłej kombinacji źródeł energii

Sekcja ds. Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 1 września 2005 r. Sprawozdawcą był **Gerd WOLF**.

Na 421. sesji plenarnej w dniach 26-27 października 2005 r. (posiedzenie z dnia 26 października 2005 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 119 do 1, przy 3 głosach wstrzymujących się Komitet przyjął następującą opinię:

Komitet w ostatnim czasie przyjął serię opinii⁽¹⁾ dotyczących zagadnienia energii. Ponieważ przeważająca część dotychczasowych dostaw energii w dalszym ciągu opiera się na kopalnych źródłach energii: węglu, ropie naftowej i gazie ziemnym, z wykorzystaniem których związana jest kwestia zasobów oraz uwalnianie gazów cieplarnianych, niniejsza opinia dotyczy oceny wspomnianych tradycyjnych źródeł energii.

Celem strategicznym tej serii, zakończonej opinią dotyczącą odnawialnych źródeł energii oraz niniejszą opinią, powinno być przedstawienie podstaw do opracowania realistycznych możliwości przyszłej kombinacji źródeł energii (energy mix).

(¹) Patrz: „Promowanie odnawialnych źródeł energii: sposoby działania i instrumenty finansowania” Dz.U. C 108 z 30.4.2004, „Znaczenie energii jądrowej dla produkcji energii elektrycznej” Dz.U. C 112 z 30.4.2004, „Energia termojądrowa” Dz.U. C 302 z 7.12.2004, „Wykorzystanie energii geotermicznej – ciepło z wnętrza ziemi” Dz.U. C 110 z 30.4.2004.

Zwieńczeniem i syntezą tej serii będzie sporządzona potem opinia zatytułowana: „Zasoby energetyczne UE — strategia na rzecz optymalnej kombinacji źródeł energii”.

Spis treści:

1. Podsumowanie i zalecenia
2. Zagadnienia energetyczne